

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre 5 fnt — kr. Negyedévre 1 fnt 50 kr.
Félévre . . . 2 . 50 . . . Egy szám ára 12 kr.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

HIRDETÉSI DÍJ:

Az első sorban 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel árlengedés adatik.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetni az év folydán minden hónap elején lehet.

SZERKESZTŐ LAKIK: HALASI-ÚTCA, 17. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 184. SZ.

Bélyegdíj minden beíratásért 30 kr.

A harmadik egyetem.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ő nagyméltósága kezdeményezte a harmadik egyetem ügyében legközelebb szaktérfelekkel és a főtanodák képviselőiből enquetet hivatott egybe, mely több napi tanácskozás folyamán behatólag foglalkozott a nevezetes kérdéssel, s az abban részt vett tagoknak alkalom nyílt ez irányban nyilatkozni és véleményt mondani. Városunkat, mely szintén egyik főiskolának székhelye, s ebben jogakadémiánkat azon meglepő kinttetés érte, hogy ezen bennünket minden tekintetben oly közelről érdeklő ügyben az enquette tanácskozásaira meghívást nem nyert, s így a fennforgó kérdésben nem is nyilatkozhatott. Nem keressük az okokat, melyek a közoktatásügyi magas képviselőjénél ezen mellőztetés alapjául szolgáltak; de annyit nyíltan és őszintén kimondunk, hogy a mely város főiskolájára annyit áldoz, s a mely főiskola — dícsérvény nélkül a tényállásnak megfelelőleg elmondhatjuk — az összes felekezeti akadémiák közt legmegfelelőbbben s az államiak mintájára van berendezve, az méltán és joggal megvárható volna, hogy a tanácskozásra meghívassék, s legalább egy igen vagy nemmel a véleménynyilatkozatokhoz hozzájárulhasson. No de most, miután hivatalosan meg nem hallgattunk, hivatlanul is bele szólunk a fontos kérdésbe, s e helyen kisértjük meg az iránti nézeteinket kifejtetni.

Az enquette-tanácskozás csaknem kivétel nélkül a szükségesség kérdése körül forgott, vagyis az volt a kérdés, hogy minden ide vágó körülmény egybevetése mellett van-e szükség az országban egy harmadik egyetemre, — kizárásával azon további kérdésnek, hogy ezen egyetem esetleg hol, mely városban lenne felállítandó. A vélemények ez irányban igen szét-

ágazók voltak, úgy hogy a szükségesség mellett és ellene csaknem egyenlő számmal nyilatkoztak. Azok, kik a harmadik egyetem mellett szö-láltak fel, különösen a Budapesti egyetem túltömöttségét hangsúlyozták, felhozva annak hátrányait, úgy a fegyelm fenntartását, mint az oktatás nehézségeit illetőleg. Azok ellenben, kik egy új egyetem felállítását nem tartják ez idő szerint szükségesnek, ezen túltömöttséget csak relativ bajnak tekintik, melyen a tanerők szaporítása, s a parallel osztályok felállítása által segíthetni kell. Kiemelik, hogy teljes egyetem felállítása úgy is kivihetetlen lenne, mert például az orvosi kar oly apparatust s oly előfeltételeket igényel, melyek beszerzése ez idő szerint csaknem lehetetlen, a nélkül pedig az egész csak hijábhaváló humbug lenne. Hogy e nyilatkozatokban az egyéni és helyi érdekek ép oly szerepet játszottak legalább is, mint az őszinte meggyőződés, alig szükséges mondani, s a nyilatkozatok nagyrészt a személyek állása, s azok speciális érdekei szerint sorakoztak.

Követve már most az enquette-tanácskozási fonalat, melynek mind-össze is annyi eredménye lett, hogy a miniszter úr tülkel nyilatkozott, hallotta, s több oldalról lett informálva, részünkről is azon határozott véleményünknek adunk kifejezést, hogy egy harmadik egyetem felállítására ez idő szerint az országnak szüksége nincs; és pedig nem azért, mintha a budapesti egyetem túltömöttségének s ebből önként származó hátrányoknak fennállását, s azok elhárításának szükségessége voltát tagadni akarnók, sőt ellenkezőleg ezt oly bajnak, s felsőbb oktatásunk oly hiányának tekintjük, melyen okvetlenül segíteni kell. De ezt meggyőződésünk szerint egy harmadik egyetem egyszerű felállításával el nem érjük, mert az sok költség és óriási kiadás mellett is csak hiányos

egyetem lenne, minek eklatáns példáját látjuk a Kolozsvári egyetemben, mely tíz éves fennállása s temérdek beruházás után is még igen sok kívánni valót hagy maga után, s a felsőbb oktatás terén — őszintén megvallva — a várt eredményt még mind-éddig nem igazolta. Más reformok által kell tehát a bajon és hiányokon segíteni.

Miután az orvosi kar decentralizációja ez idő szerint sem nem kívánatos, sem egy könnyen kivihető nem lenne, a fennforgó hiányok, melyeken segíteni kell, kiváltképp a jogi karra vonatkoznak. És ha e szempontból tekintjük a dolgot, akkor meg épen nem látjuk be egy új egyetem szükségét, mert ott vannak századok óta fennálló intézeteink a jogakadémiák, csak ezeket kell fejleszteni, s mostani alárendelt helyzetükből kiemelni.

A jogakadémiák, a közoktatási kormányzat ezen mostoha gyermekei, az egyetemekkel szemben valóban oly alárendelt szerepet játszanak, hogy legkevésbé sem lehet csodálkozni azon, ha a felsőbb oktatás terén nem töltetik be azon önálló működési kört, mely valaminthet kívánatos lenne. Őket ép úgy joggal megilletné. 1874-ben, az oktatásügyi miniszter úr általános államtudományi karokká alakították át, megfosztották őket azon előnyöktől, melyeket a három éves rövidebb tanfolyam s az ügyvédi vizsgálat letelelésének elegendő alapját képező bírói vizsga részükre biztosított. Ezzel szemben pedig az átalakítás és egyetemi niveauara emelés csak színleges és látszólagos volt, mert e rendszer az egyetemi hallgatóknak kétségtelen előnyöket és kiváltságokat nyújtott. Telát végeredményben többet vettek el tőlük, mint a mennyit adtak nekik. Szerintünk a baj egyik főoka az ügyvédség gyakorlatáról szóló törvényben rejlik, mely az ügyvédség megszerzésének feltételül a jogtudorságot állította fel;

mert míg ez által a tudori rangot, mely a tudomány terén is bizonyos fokozatot állapított meg, úgyszólván eltörölte s a kenyérkereset egyszerű feltételévé degradálta, addig másrészt a jogtanulmányi rendszerben s a felsőbb intézetek viszonyaiban szembetűnő zavart és egyenlőtlenséget idézett elő. A jogi pályára lépett ifjú, miután előre tudta, hogy jogi tanulmányait és vizsgáit az egyetem mellőzésével egyedül akadémián be nem fejezheti, inkább még áldozattal is az egyetemre ment, hol pályáját még könnyebben befejezhesse, s hol az egyetemi hallgató minősége neki a szigorlatokon bizonyos elvitatlan előnyt biztosított. Ime, ez a baj egyik forrása, s ezért szólaltak fel az enquette tagjai közül is többen ily értelemben, követelve a tudori rangokat régi nimbuszának visszaállítását, s az ily kénytelen és feltudorság eltörlését.

Határozottan merjük állítani, hogy mihelyt az ügyvédi vizsgálatot a tudorozás nem fog megkivánnatni, az egyetem túltömöttsége azonnal meg fog szűnni, s az akadémiák ismét népesebbé fognak válni. E mellett szükségesnek látjuk az akadémiák fejlesztését is, nevezetesen a tanári kvalitás és államtudományi tudorság mellett a tanári képesítés is mindenkor megkivánnatni. Ha ezt elérhetnők, akkor nem látjuk be, hogy a tudori szigorlatok mért ne volnának akadémián is letelethetők, melyek alapján aztán az egyetem a tudori habilitációt megtehetné.

A mi véleményünk tehát az, hogy nem kell addig specialis érdekek és kívánságok kielégítése végett új egyetemet felállítani, míg jogakadémiánk sorsa felett nem határozunk. Inkább ezeket kell ha szükségessé válna, szigorúbb feltételek és követelmények elészabása által őket valódi jog- és államtudományi karokká emelni, s részükre az egyetemektől független állást

TÁRCSA

Nem az vagy már!

Olyan kedves, szende lány volt,
Mig közöttünk, csöndben élt,
Kék szemében mély tű lángolt,
Szivem oly sokat remélt.

S el-kiment a nagy világba
Thália vitte szárnyain,
Lenge csónak zajgó árba'
Elmerül-e hajjain?

Elmerül-e vagy megállod,
A mit annyi nem tudott,
Szendeség, ifjú bajod
Ép lesz vagy hervadt?

Itt vagy. — Oh mi vágyva vártam
Jöttöd egy éven át,
Jöttél, — karjaim kitértam —
Elhúzódol?! vége hát!

Az a kedves, szende lányka
Vajjon merre, hol lehet?
El-kiment a nagy világba,
Nem az vagy már — ég veled.

Mikorra megkondult a csoroszlólyó nagy harang.

— Elbeszélés. —

Mondták sokan; beszélte róla az egész környék; de Lipanovics Tádé lelkében még

a gyanú se fogamzott meg a felől, hogy leánya azt a koldús magzatot szerezse, kit ő könyörületből vett házába s kitanítottat, fölnevelt tisztességes embernek.

Hanem mégis igaz volt!...
— Nem akarok úgy bűni veled Csetnek Károly — mondá a megértett apa — a mint szeretnék; megbecsülöm benned elhunyt apádat, a ki jó barátom s üzletársam volt, mikor hazamból átköltöztem hozzátok. Nagyon is tisztességes ember volt s ez volt az oka, hogy nagy gazdagságából halála napjára alig maradt temetősi költség... Nem is feledtem el jó lelkűségét: anyádat elláttam mindennel, a mitől csendesen eltengett életét, téged pedig fölneveltek, kitanítottalak; rád bíztam egész vagyonomat; te vezetted kiterjedt üzletet: de te nem vagy becsületű!... Megloptad szivemet; kirabolád apai reményeim; elszerezted a lányomat! Tel... te... a ki csak koldús vagy, szemet mertél vetni Lipanovics Tádé egyetlen leányára, a kinek te még rongyait se vehetnéd meg!... Rabló vagy!... Gyilkos vagy!... Rosszabb még ezeknél is, mert elloptad a lányom szivét... Ha, ha, ha, nevetni tudnék, ha nem volna ereimben a ráczok büszke vére, melyet csak bosszúra tud hajtani a megbántás!... Te és az én leányom?... A pápa könyörgött a kezéért, de nem adtam oda; mert két év óta tartom már házamnál a völégényét: Labos Ivánt...
Csetnek Károly fényes homlokán még egy ráczot se vert gazdája, nevelő apja szenvedélyes kifakadása. Ugy állott előtte, mintha Lipanovics Tádé kérdése volna tőle:

kell-e a leányom? ha kell, neked adom!... Hanem a mit a méregtől reszkető apa gúnyba szakadt haragjában ezután mondott, az hangosra emelte szíve dobogását.

— Elmég a házamból!... Még ma!... Rogtán!... S tudod-e mit mondok te szerelmes kigyó; visszaveszem az ígértelem Labos Ivántól és neked adom Ilkát, mihelyest a tornyunk repedt nagy harangja helyett aranyzavú hívja a jámborokat másra!... Hallod azt a repedt fazekat? most vágják vele ketté a napot; mire elhallgat, itt ne lássalak, mert lepuszkalak, mint a vadat s meg ne lássalak a házam tájékán, még aranyzavú nem kondul helyette!...
S a mint a belépő Labos Ivánnak jövendő ípa megnyugodott lélekkel mesélte el e hihetetlen dolgot, majdnem szakadásig jóízű nevettek rajta, hogy akkor szabad Csetnek Károlynak visszatérni, mikorra Csoroszlóly koldús közössége aranyzavú harangot tesz a mostani repedt helyébe.

Szomorú delután volt az az egy özevgy Csetnekné házába!...
Mikor a férje meghalt: megmaradt szemévilágánál is drágább magzata és mellette volt az a jólelkű rácz ember, kinek gyanús volt ugyan a lelke, mert nagyon meggazdagodott, míg férje, ki majdnem semmi nélkül vette ársul, koldúsbotra került; hanem most, hogy a fia is itt hagyja, pusztább lesz a lelke a téli sivatagnál.

S ezt a neki vadult fiút nem puhíthatja most meg az anyja könyörgése. Ő is érzi,

hogy a lelkibe tép majd az elválás, de nem maradhat, nem...

— Visszajövök anyám!... Majd ha hallod, hogy új harangot öntenek a nagy tornyoknak, számláhatod a vizionlátás perczeit!... Azután Ilka majd eljön hozzád mindig elolvasni a leveleim és megírja a mit üzenni akarsz...
— Hát te hiszed fiam, hogy Ilka vonalmát nem törí meg apja keménysége?!

— Hiszem anyám.
— Szegény fiam, nem ismered te még az embereket!... Ugy-e megmondtam már régen, hogy baj lesz abból a titokból, nem nem hitted s lám már völégénye is van...
De hát csak hiába való volt minden ellenmondás. A piciny láda jobban-jobban megtelt útravaló holmival s a mi kis zug itt-ott üresen maradt, az tele lett az édes anya bánatos könnyével.

Mire utolszor ölegették egymást, a nap is bucsúzóban volt az égtől s mintha neki is fájna a válás, fényes szemei egészen kivörösödtek; mint az égő parázs, úgy tüzeltek sugarai minden felé s mint az anya bája, égető volt minden pillantása... Egy percz még s oda merült a messze távolság koldús hátába!...

Egy percz még s az anya bucsúcsóját, szivéből szakadt „áldjon meg”-ét tülisvitja a vasparipa leiket rázó füttye!...

Meg még valami!... Annak a repedt harangnak vézes zög-bágása... Zavarodott lárma, segítség kiáltás, égbetörő füstök, gombolyodó túzláng, eszeveszett lótás, meg-

biztosítani. Egy új egyetem felállítása az akadémiáknak még inkább alárendeltségét s pangását idezné elő, mi a felsőbb oktatás érdekében egyáltalában nem kívánatos. Ne experimentáljunk tehát folytonosan, s ne hanyagoljuk el ősi intézményeinket, hanem a meglévő fejlesztük, tökéletesítsük, s igyekezzünk a tudományt és kor kívánalmait szerint berendezni. Ezt kevesebb költséggel elérhetjük, s a tényleg valóban fennálló bajokon és hiányokon is segítve lesz.

Magyarország és a Kelet.

Az a 60-70 főnyi hallgató sereg, mely a magyar tudományos akadémia gyűléstermét egy héttel ezelőtt alig félig megtöltötte, a nem nagyérdekűnek ígérkező program-pontok után alig tételezhette fel, hogy az akadémia gyűléstermből oly szavak hangozzanak el, melyek a magyar nemzetre, a monarchiára nézve, a politika kiindulási pontját képezik, alig tételezhette fel, hogy akadémiánk megszokott egyhangú körében oly beszéd hangozzék el az előadói székről, mely valóságos esemény jellegével bírand.

Sz. Kállay B. közös pénzügyminiszter, érezve, hogy a tudomány meglétőségénél az ő miniszteri méltóságát sem nagyobb, az akadémia előadói székébe ülve, a Kelet és Nyugat határvonalán fekvő Magyarország hivatásáról érkezett, s érkezése, melyben hazánk hivatászerű útját jelölte meg a Keleten, valóban oly magaslatra emelkedett, honnét csak események származnak.

Igen is, Kállay B. ezen érkezése valódi eseményt képez. Nem azért, mert nálunk egészen szokatlan, azon örvendétes dolog, hogy magas állású egyének oda álljanak az akadémia felolvasó asztala mellé, nem is azért, mert Kállay miniszter, hanem azért, mert róla tudjuk, hogy kitűnő orientalista, tiszta fő, s hogy a tudományokkal behatóan, hosszú időn át alaposan foglalkozott, mielőtt politikai pályára lépett, s különösen azért, mert az ő szájából, ki monarchiánk Kelet felé politikájának egy ágában, mint politikai faktor működik, minden elhangzott szó, minden dedució irányadó, s a nemzetre nézve a legfőbb fontosságú.

Pedig Kállay nem úgy akart beszélni, mint a közönség előtti előadó, hanem a geographia, ethnographia és történelem szaklaiból szőtt helyzetet tárta fel hallgatói előtt, s fejtegetéseiben a szellemes következtetések és levonások mindenütt Magyarország keleti hivatásának útját jelölték, azon utat, mely nem a hódítás, nem az agyú politikájának útja, hanem a civilizizáció Kelet felé közvetítésének küldetéseszerű hatékonyságának útja, melyet el kell fogadnunk már csak azért is, mert a mint erre a történelem rámutat, Magyarország akkor volt legnagyobb, legdicőség, mikor Anjou házbeli királyaink és Mátyás idejében, Európa keletén a magyar dicsőség világot, s a szerbek, oláhok és bolgárok magyar eszméket, szokásokat és erkölcsöket uralták.

Azt mondja Kállay: Magyarország a Nyugat és Kelet találkozási pontja. E találkozás symbolusát Szt. István koronája képezi, mely felében nyugoti, felében keleti

eredetű. Hazánk geographiai helyzete, melylyel egy ezredév története van egybekapcsolva, utal hivatására. Jövője pedig attól függ, miként felel meg hivatásának.

A magyar nemzetnek is, mint minden más nemzetnek, kétféle hivatása van; és pedig egyéni az egyik, mely abból áll, hogy ide haza megerősödjék, hogy a négy folyam paradicsomát megerősítse a magyarságnak és saját határai között lehetőleg kifejtse kultúráját; a másik hivatás úgy illel meg, mint a nemzetek társaságának egyik tagját, vagyis nemzetközit. Ez azt teszi, hogy a magyarnak kell közvetítenie a nyugoti civilizizációt Kelet felé. E hivatásának élt Magyarország a középkorban, s ennek a hivatászerű kötelesség teljesítésének harezában bukott el Mohácsnál.

A helyzet ekkor változott; századok viharai után azonban ma ismét hasonlóvá lett. A multban keletet az oszmán becsapása háborította, ez ellen seregeltek az akkor hatalmas Magyarország köré a balkánfélszigeti kis népek, — a kizűelem hosszú véres vitéz. Konstantinápoly 1453-ban esett el, Buda pedig 1542-ben*) jutott török kézre. E két esemény között 89 évvel harczok töltöttek be, melyekben Magyarország együtt vérezte keleti szomszédaival, s együtt bukott is el.

Keletet most ismét invasioi fenyegeti, és pedig az oroszok invasioja, mely a törököknél annyival rosszabb, mert fajirokonság és valóságnál fogva teljes felemeléssel, végbeolvasztással ölel ki a balkáni népeket.

Érzi ezt a keleten lakó minden népek, s bár a felszabadításért való hála, és az elnyeléstől való félelem közötti habozás idejét élik, ismét azon nagy hatalom felé fognak tekinteni, mely Kelet és Nyugat határán áll, mely ma Ausztria-Magyarország. — Szerbia már megkezdte, a többi követni fogja, s monarchiánk ezen specific magyar-érdekét, hogy t. i. a balkáni népeket az ellenük irányuló újabbkori invasiótól megóvja, becsületesen fogja teljesíteni. Tudják ezt mind ama népek, azért valamennyinek hozánk simulása csak időkérdés.

A monarchia mostani politikája ezen hivatást tartja szem előtt, minek bizonyosságul a román és szerb kereskedelmi szerződésekre, a román és szerb vasúti csatlakozásokra, a nagy nemzetközi vasútvonalnak Magyarországra, annak fővárosán át vezetése, Bosznia és Hercegovina megszállására mutatunk.

A magyar nemzetet a sor, hogy a Keleten kormányunk által már eddig is fellélt, hogy valódi feladatához hűtelen ne legyen. Erre utalja a történet nagy könyve, s Kállay B. felolvasásának kétségtelenül mindenki által levonható tanulsága.

Erés a mi hitünk, hogy nemzetünk ezen hivatását betölteni, s nem tartunk azokkal, kik e tekintetben arra hivatkoznak, hogy Ausztria-Magyarország hivatása teljesítésében gátolni fogná. Nem, mert bár a fenntebb vázolt missió keleten a mi örökségünk, Ausztriának az ellen működnie nem szabad, saját érdeke tiltván el attól, mert ha a változatlan hivatása közben folyton erősbülő Magyarország időjártaival régi súlyát a keleten ismét visszanyeri, Ausztriának létoka

*) Igaz ugyan, hogy 1526-ban a mohácsi ütközet után Szulejman szultán Budát elfoglalta, s vidékét elpusztította; de nyolc nappi ott időzés után elhagyván, azt csak 1542-ben foglalta el.

rendül meg, s Magyarországra többé nem támaszkodhatnék.

S ha e hitben nem esalódnunk, ha Ausztria-Magyarország specific magyar hivatását a Keleten betöltendő, századok viharai zúghatnak ismét át világrészünk felett, Magyarország nem fog a catastrofhában elveszni. A középúndnál kell egy nagy hatalomnak lennie, ez ma Ausztria-Magyarország. Ez áll ma őrt Kelet kapujában, s hogy itt állhasson, ez európai érdek, s nem vitálja az sem, hogy ezen nagy hatalomnak neve ma nem egyedül Magyarország. Lehet, hogy ismét csak az lesz. De feledni nem szabad soha azokat, mikre Kállay B. felhitta a nemzet figyelmét, nem annyival inkább, mert a monarchia keleti érdeke egészen magyar érdek, s ki erről megfeledezik, Magyarországról feledezik meg.

Hirlapjaink és hirlapiróink.

Irta: Hevesi József.

III.

A „Pesti Hirlap” szerkesztősége.

Hogy egy hirlap fölvirágoztatásához mire van inkább szükség: jó szerkesztőre-e, vagy jó munkatársakra? erre nézve már sokféle véleményét hallottam. Tény az, hogy jó lapot csak jó szerkesztő és jó munkatársak képesek előállítani. Az egyik vagy másik tényezőnek hiánya minden körülmények között megérezhető a lapon. Mert hiába jó a szerkesztő, ha nem rendelkezik olyan munkatársakkal, a kik az ő intencióit végrehajtják, s hiába vannak egy lapnál jó erők, ha nincs olyan szerkesztő, a ki kijelölné az irányt, melyben haladniuk kell.

A „Pesti Hirlap”-nál szerencsésen megvan mind a két tényező, s csak egy tekintetet kell a lapra vetnünk, hogy meggyőződjünk róla, hogy ez a lap nem szerkesztődik, hanem szerk esztik.

A lap főszerkesztőjét, Borostyáni Nándort, már ismerik önk, részint régi híradósokról, részint a „Pesti Hirlap”-ból, részint az én bemutatásom után; igaz, hogy én is csak halvány arcképet nyújthattam.

A lap „felelős” szerkesztője dr. Kenedi Géza.

Kenedi a szó legharczasabb értelmében veszi a „felelőséget” és még sokanakkal emlékeztetőben fog élni, hogy ő mint fogja föl kötelességét, a „Pesti Hirlap”-pal szemben. A mily eléd, ártatlan kedély, ép oly harczias lelkelletű és most azon van, hogy béke idején néptőlja utána, a mit a boszniai háborúban elmulasztott. Sikerült rajzokat szokott írni és kevésbé sikerült egyleteket alakítani, melyeknek többnyire ideális céljuk van. A hirlapírásokon kívül pörös aktákkal is foglalkozik és a toll mellett a bottal is el tud banni.

Különbén még fiatal ember és akármelyik tervet sokra viheti.

A lap főmunkatársai közé tartoznak Eötvös Károly, a híres Eötvös Károly is, a kinek bő rész jutott ki Tisza-Eszlárból, a mi miatt nemcsak a prókátorok, hanem egy némely újság-szerkesztők is irigyei. A legszellemesebb s legképzettebb publicisták egyike, a kőről nem emlékezünk meg bővebben, mert egy tárcza szűkkeretében az ő arcképe bele nem férne, s így csak miniature-képet adhatjuk.

Törs Kálmán és Bekics Guszta, szintén rendes vezércikkírói a „Pesti Hirlap”-nak, azonban ők csak beküldik a cikkeket

s ritkán jönnek be, így tehát nincs önknek alkalom őket színről-színre láthatni.

Hanem lát itt van valaki, a kivel önk bizonyára a legnagyobb örömmel fognak megismerkedni. Hiszen önk már annyi élvezetes órát köszönhetnek neki, s a hir szárnnyal elvitték már önkhöz is ő dicsőségét, mely gyorsan támadt mint forgószél s rövid idő alatt bejárta a művelt világot.

De nini, még meg sem mondtam, ki előtt állanak önk. Hát biz ez a fiatal ember, a kinek arcképét a „Vasárnapi Újság”-ból, vagy a „Koszorú”-ból már ismerik, nem más, mint Mikszáth Kálmán.

— Nézzék meg jól tetőtől talpig s ha nem akarják elhinni, hogy ő az, csak szólítsák meg! Dialektussáról ráismernek a jó palócra, a ki kedvence a „Pesti Hirlap” olvasó közönségének, különösen pedig móta megkezdte a „Házból” című Silhouettekét írni.

A „Scarron” álnévet használja a „Pesti Hirlap”-ban és az olvasó ép oly mohón kap azon cikke után, mely alatt a Scarron név áll, mint az ingyencz a pészorsz palacz után, melynek vignetáján Roederer bizonyítja a nemesi származást.

Jókat után alig van tehetségesebb írónk mint Mikszáth, ezt bátran el merem mondani, noha nem vagyok a kölösönös reklambiztosítótársaság tagja.

Egy kár benne, hogy lutheránus. De ez a szerencseje, mert ha p. o. jámbor katolikus ember volna, sokan kétségbe vonnák, hogy ő jeles író, így azonban egyetlen egy ellensége sincsen.

Még Mende Bódog sem az, a ki pedig csaknem minden kérdésben más álláspontot foglal el, mint a nagy palóc.

Mende szintén egyik jelentékeny munkatársa a „Pesti Hirlap”-nak. Ő szerkeszti annak közgazdasági részét és pedig oly élénken, hogy el is olvasásk. Ez pedig nagy szó nálunk, hol a közgazdasági részt az olvasóközönség nagy része figyelmen kívül szokták hagyni.

Jelentékeny munkaerőt képvisel a „Pesti Hirlap”-nál Sziklay János is, a ki a szimpad titkait tanulmányozza és a trikot birodalmában akar magának polgárjogot szerezni. Janosi név alatt sok érdekes csevegés lát tőle napvilágot.

Radó Antal, az újdonságok nagy mestere, a ki öllő nélkül szerkeszti a hírvivatot, és ennyiben unikum volna, ha másrésről szintén nem tenné őt unikumnak a ki körülmeny, hogy ez egyedüli újságíró, a ki a lapszal ép úgy ír és beszél, mint a saját édes anyanyelvén.

Antalik Károly, a ki az országgyűlési és színházi rovatot vezeti arról nevezetes, hogy minden vidéki színésznél naplót vezet, s akár melyik pillanatan meg tudja mondani, hogy az vagy ez a színészno vagy színész az ország melyik városában tartózkodik, s melyik korezmában mennyivel tartozik.

Schmittely József a „P. H.” totum facia. Ha ő nem volna, talán a lap sem volna képes fennállani. Ő az egyetlen ember, a ki a szerkesztőnél több időt tölt a lapnál s még az éjjeli munkát is ő végzi. A kölföldi rovatot vezeti és a táviratokkal bíbelődik. Reggelire egy táviratot fogtak el, déli ebédre kettőt és még pecsennények egy express-levelet, vacsorára pedig Futakinál van abonálva.

Végül még Sebőkrol, a Hirlap reporteról kell megemlékezni, a ki mint egy jó reporterhez illik, olyan keskeny, mint egy

bénuult tökérvés, meg sötét lelkü öröm, mely áttöri a zavarodottságot s lassan, de bujtogatva mondja: ne siessen szomszéd!... nincs baj, csak a gazdag réd bolja ég!...

— Edes flam!... szivem jó megzatja... a Lipanovics Tádé bolja ég!... Ugorj ki!...

Nem hallja az epedó hívat: szive tele búval, szeme tele könynyel, a félúbe csak viszhangképen jut az induló vasokosk zörgése miatt egy-egy hang a repedő harang búgásából, mely az ő felkénéké egy szó, mint a rendes nyolc órai, mikor vége volt a munkának, bezárta a boltot s fölívite a kulcsokat urához... Az ilyenkor rendesen a kaszinóban járt; Ilonka volt otthon, egyes-egyedül!...

Boldog emlékeztél!... fájó emlékeztél!... No, majd visszatértek még s boldogabb jelen lesz belőletek, ha e repedő hangú kongás helyett aranyos szavú küldi a törékvő munkást csendes pihenésre — kedvesei közé!...

Lipánovics Tádé boltjából nem maradt meg egyéb a puszta négy falnál. Megevett a pusztoító láng mindent, a mit csak körülölelhetett s belégett a nagy gazdaság legnagyobb része a gazda fél lábával s egészségével együtt.

S ha csak azt tudná legalább, hogy mi módon üthetett ki! Hisz csak Csetnek Károly se járta nagyobb vigyázattal végig az üzleket, mielőtt becsukdozott mindent, mint ő és mégis a mint csak kezébe vette a gyertyát, hogy megszimantoljon minden zeg-zugot, olyat csapott föl egyszerre szeme előtt a láng,

hogy jajveszékelve, félholtan rogyott össze a tulajdon lábairól.

A mi ezután történt vele, azt nem is tudja. Hosszú aléltásából csak éjféli felé ébredt föl, mikor már összes gardságából nem volt egybe néhány füstlőgő falnál, meg a saját nyomoránál. Le kellett jobb lábát térdén fölül metélni; a szegénységhez még testi baj is járult. S ha csak ez a vesztesség is nyom nélkül érte volna; de az orvos véletlenül olyan eret bántott meg, melyek gyengesége az izmos ember élete fáján kezdett rágódni s a lassú sorvadás odakötte az ágyhoz.

Néhány hónap mulva rá se lehetett ismerni a hajdanai Lipánovics Tádéra. A búszke, délezeg emberből összetarótt, megöszült beteg lett, a kit az ágyról is úgy kellett segítséggel leemelni. Tehetetlen volt; terhe a világkn, baja mindenkinek, kit a sors körébe rendelt.

Csekély, megapadt számú ülleiteit jövendő veje Labos Iván vezette, Lipánovics unokaöccsese egy ledér természetű, könnyelmű szerb fiú, ki a szerencsétlenség éjjelén is pár napos mámorolt tehetetlen álomba dőlv, gondatlan aludta, elzárt szobájában, megtörhetetlen álmait.

Szerette-e Ilka? ne is kérdézzétek... Szerette-e ő Ilkát?... Hát tud az szeretni, a kinek életét ledér szenvedélyek dúlják?...

Ők különben is idegenebbek voltak egymásnak az ismeretleneknél. Labos Iván hét év óta van ugyan már Lipánovics házánál s azóta tudják a házhoz tartozók mindannyian,

hogy Ilka neki van szánya, de ők ketten azért nem érintkeztek egymással soha. Iván nem értett s nem is akart hozzá érteni, hogy mi módon közelítenek tisztességes nőhöz; Ilka lelkeben pedig oly nagy fokú volt az utálat iránta, hogy ha jönni látta kiment a szobából.

Egyszer mégis találkoztak az apa gyá mellett.

Iván akkor is mámorosan jött haza s ajkáról árként dülték a szennyes szavak.

— He, he piczikám! végre látlak egyszer! — mondá Ilkának, a mint az ajtón bebukott s tántorgó lépéseiben derekon ragadta a hajdani leányt. Most csókot az ajkambra!...

— Iván! — szóla közbe gyenge titlalommal a beteg.

— Hát a vőlegényét se akarja ez a leány megcsókolni?...

— Eressz el nyomorult! — kiáltá hangosan a leány s gyenge erejével úgy lökte el Ivánt magától, hogy visszatántorogva a küszöbön rogyott. Ilka becsapta az ajtót utána és bereszelt.

— Apám! — a térére borult gyá elé — ha ismerz könyörületes!...

— Hagyd el leányom!... Hallod kondulni a repedő hangú haragot esteli imára?... maradj térdén — imádkozzá!...

Két év múl, hogy Csetnek Károly került hazuról s belement egy messze, nagy város messze, ismeretlen világba. A lelket tépte meg az a fitty, mely után robova hagyta el azt a kis várost, mely örömeit,

búját, vágját, reményét és szenvedélyét zárta magába s csak mélyebb lett a szakadás, hogy átlépte hazája határát és árvábnak érezte magát a tépett falevényél.

De mennie kellett!... Vitte a vágy, hogy egykor büszkén állhasson az elé az ember elé, ki gúnyosan élizte házából és elhunyt apja hallos ágán lelkeire kötötte, hogy nézse meg a világot; tanuljon ember lenni emberek között és ha lesz valaha támaszra szüksége csak menjen az ő Seldenek barátjához, ki roppant gazdag ember s a ki örömmel jár el majd dolgaiban, ha tudja, hogy ő Csetnek Pál fia.

Károly úgy tett, a mint apja mondotta s Seldenek házában thonthat talált otthona helyett; sőt még többet ennél: szerető szivve is akadt, mely részvéttel kísérte minden vágját, minden olajását, mely... föláltozta érte életét!...

Seldenek egyetlen leánya megszerette Károlyt daczára annak, hogy ismerte volna magát Ilkához.

Seldenek nem tudott róla semmit, de szive legfőbbb öhaját hitte teljesülti, midőn hallotta, hogy Mária szerette Csetneket és azon testvéries meleg viszonyból, mely közöttük önkénytelen is szövődött, maga is joggal mertte következtetni, hogy leánya szerelme vizionozva van.

Csalódott!... Károly szerette Mária, de a sziv nem azon vonalmával, melylyel szerelmet, csak a melylyikkel meghitt jó barát szókás szerelte. Mégis, mikor Seldenek felajánlotta neki leánya kezét s leánya kezével roppant vagyonát, nem tagadhatta meg —

borotva-kés, sokat is simított magán, és nincsen széles háta. Kár hogy úgy tesz mint a pók, sokat igyekszik hálójába keríteni, de aztán hosszúra fonja a szálakat.

Ime, kedves olvasóm, most már bátran vehetik kezükbe a „Pesti Hírlap”-ot, mert annak minden egyes sorából egy kedves ismerős szól önkhöz.

UJDONSÁGOK.

— **A régi egy forintos bankjegyek** e hó végével a forgalomból elvonatnak. Csodáljuk, hogy a hatóság ezt dobzóval vagy más úton közhírre nem tette, hogy arról a köznép is tudomással bírjon. — Ily változások alkalmával természetesen visszafel kell térni, s egyesek tudatlanságát sokan felhasználják. Egyébiránt csak arra figyelmeztetjük mindazokat, kiknek esetleg e hó lefolyása után is bármikor régi bankjegyek kerülnek birtokába, hogy azokkal forduljanak a helyi pénzügyesek valamelyikéhez, hol legilletékesebb helyről fognak útmutatást nyerni.

— **A vasúti sétatér mellett** a nyári színek építése innen-onnan befejezve lesz. Hanem szakemberek véleménye szerint az ügy gyenge, hogy nagyobb terhet alig bír meg. Minden esetre elvárjuk a rendőrség és mérnöki hivatalától, hogy biztonság tekintetében is szigorú vizsgálatot tartson, mielőtt az a használatnak átadatná.

— **Laptársunk** a „Kecskeméti” B-ből ítvéve, a pék strike-ről s ebből kifolyólag a rendőrség általólagos üzemleiről közöl egy újdonságot. Hivatalos helyről ezen ügyre nézve következő felvilágosítást és helyreigazítást adhatjuk: Szél Gábor és Rösler Armin azon panaszukat jelentették be a kapitányi hivatalnál, hogy segédük minden előleges értesítése nélkül — a süteményekhez a tésztát bekészolvén — elhagyták a műhelyt, mi által redük teljesen kár háru, s a közönség másnap reggelre minden süteménytől megfosztatik, azon kérelmüket terjesztették elő, hogy a segédük a mennyiben felalátalót volnának, a bekészült tésztánálkos kiűtésére rendelkezessen vissza műhelyeikbe. Ezen feljelentésre a főkapitány Bene László biztot kellő fedezettel oly utasítással birta meg, hogy a segédekkel felkeresvén, őket a munkaadokkal legalább másnapig bétkelésre ki, s ha netán panaszuk volna, a kapitány-ságnál másnap jelenkezzenek. A biztos vivén a felhatalmazást, a segédek felkeresésére indult, s miután feltalálta őket, békéltető szavaira engedékenyen tértek a munkához vissza, kivéve egyet, ki ellenszegült a rendőrségnek, azt szittokkal illette s tetlegesen is neki tört a rendőrizésnek. Miért kezét összekötötték s a rendőrségre vitték. Másnap a péksegédek kiűtéségeként 4 ember jelent meg a főkapitányságnál, hol azon panaszt terjesztették elő, hogy egészséglen lakásaik miatt kénytelenek helyüket oda hagyni. De midőn a rendőrfőkapitány által felvilágosították, hogy a munká rögtön beszüntesse ellenkeznek az ipartörvény rendelkezéseivel, s rendes felmondási idő lejártján munkára utasították: mindnyájukat visszatértek a munkához, s azóta szorgalmasan dolgoznak. De panaszuk folytán a főkapitány az összes péküzletekben helyszíni szemle és vizsgálatra a rendeletet kiadta. S ezzel ért véget a sokat emlegetett pék-strike.

— **A jőhírnevű** „diák majális” tegnap tartatott meg a városi műkertben. Tervszel

rőleg zászlók alatt, zeneszó mellett vonult ki az ifjúság d. e. 10 órakor, hol csakhamar a legvibább hangulat s feszelen vigyevelendüdt meg a dal. A tanuló ifjúság délelőbét is külön költötte el. Midőn e sorokat írjuk, a dűltűni órákban a közönség nagy érdeklőséggel özőnik a kerthe. De erről csak a jövő számunkban.

— **A város törvényhatósági bizottsága** f. hó 29-én kedden d. e. 9 órakor a város-háza tanástermben közgyűlést tart.

— **A budapesti házesterek egylete** a várost alapító tagjait választotta s erről a díszoklevelet meg is küldte.

— **A törvényhatósági bizottság közgyűlése** Haleszben egy új iskola építését határozta el, ezenkívül ha az állam némi segílyt ad, a városhoz tartozó szűtőtelek még 5 iskola felállítását helyezi kiűtásh.

— **Neolog.** A helybeli tanító testületnek gyűlése van. Egyik buzgó és lelkiismeretes tanítótársuk Csóó Zsigmond 34 éves korában hosszú szenvedés után jobblétre költözött. Béke lebezgen a korán elhunyt porai felett.

— **Az úrnapi ünneplésy körmenet** a kedvezőtlen idő miatt elmaradt, s az ünneplőségek csak a róm. kath. anyatemlomban tartattak meg.

— **A mükedvelői zenekar** nyári mulatsága — mint már jeleztek — jövő hó 16-án fog a mükertben rendeztetni. A tiszta bevétel fele, a felülfizetése pedig egészben a Csángók javára fognak fordítatni. Előre is sikert jősolhatunk e népszerű mulatságnak.

— **A helybeli jétékony nöegylet** évi rendes tisztújító közgyűlést má vasárnap d. u. 3 órakor fogja tartani az „Olvasókör” helyiségben. Tekintve, hogy az egy év óta üresedésben levő elnöki szék betöltése is napi rendre van kitűzve, a közgyűlés előreláthatólag népes és látogatott leend, a mi az ügy érdekében valóban kívánatos is, nehogy a tagok közönyössége ismét a választás meg-hiúsítására vezessen. Különb, mint örömmel halljuk, az elnökség iránt a nöegylet tagjai között már megállapodás is jött létre, s Horváth Bélaéé úrnó, ki azt előfogadta hajlandónak nyilatkozott, egyhangúlag fog megválasztatni. Ezen kívül még az évi számadás megvizsgálása s a választmány újra alakítása fog megtörténni.

— **A választók összeírására** kiküldött bizottságok befejezték mükedődésüket, s az ideiglenes névjegyzékeket a központi választmány elnökségé már bemutaták.

— **Mint laptársunk** a „Kecskeméti” írja: a legtrikább esetek egyike, aminők csak regényekben szoktak előfordulni, történt meg városunkban közelebb mint hétón dében. A kath. nyatemplomban ugyanis a jelzett nap délelőtűjén egy esküvőnek kellett volna történni, a mely azonban csak félig mehetett végbe. Mikor a legényből kérdezte a pap, hogy szereti e a leányt, azt felelte: „szeretöm”, mikor pedig a leánytól kérdezte ugyanazt, az azt felelte rá: „én nem szeretöm.” A pap aki mindent várt, csak ezt nem, nagyott nézett és az ifjú párt — nem eskette össze. A völégény, mint a nézmetem, hosszú órral tavató a templomból, a jelenlevő néző és hallgató közönség pedig nem tudott hová lenni bámulatában.

— **Figyelmeztetjük** t. olvasónkat, hogy a vasútvonatok közlekedése június 1-től kezdve megváltozik. Reggel három vonat indul tőlünk Budapest felé, az első futarvonat indul 3 perccel 5 óra előtt, 10 percre rá indul a személyvonat, reggel 8 óra 45 perccel pedig indul Czegled felé az új omnibusz vonat. Le-

felé Báziasnk pedig indul a futarvonat éjjel 12 óra 15 perccel, este személyvonat 9 óra 52 perccel, délelőtt 10 óra 3 perccel, az új omnibuszvonat pedig este 7 óra 17 perccel Szegeged felé.

— **A „Kecskeméti Közlöny”** tegnapi számában a városi javadalmak házi kezelése ellen erős támadást intéz. Fentartjuk magunknak ezen alaptalan érvelésre jövő számunkban észrevételeinket megtenni.

— **A Kecskeméti r. kath. főgymnasium** növendékei által 1883. évi május hó 31-én, esütörtökön, tartandó ünnepélyre a n. é. közönséget tisztellett meghívja az igazgatóság. Műsorozat: 1.) „Overture.” — Donizetti „Belizario” cz. dalművéből. Előadja a főgymnasium zenekara. 2.) „A vándor vasárnapja.” Férfinygys. Kreutzertől. Előadja a kegyesrendű növendékpapok énekkara. 3.) „Katona József emlékezete.” Irta Hám Sándor, k. r. n. p. VIII. oszt. tanuló. Szavalja Réti Ferenc k. r. n. p. VIII. oszt. tanuló. 4.) „Vönös négyes.” Haydnól (op. 3.) Előadják: Szarvasy Zoltán VIII. oszt. tan. (Viol. I.); Fekete István k. r. n. p. VIII. oszt. tan. (Viol. II.); Schrittwieser Lipót V. o. t. (Viola); Szabó László VIII. o. t. (Cello). 5.) „Mátás tréfája.” Vajda Jánostól. Szavalja Szankovics László VI. o. t. 6.) „Katona-kar.” „Faust”-ból. Előadja a főgymnasium férfikara. 7.) „A jó útravaló.” Párbeszéd: Endre, Kálmán és Jenő közt. Szarvasy után átadogozta Hám Sándor, k. r. n. p. Előadják: Gallia B., IV., Bodrossy Zsolt, VIII. és Ládai I., I. o. tanuló. — II. 1.) „Cavata.” — Combi „Adelade” cz. dalművéből. Előadja a főgymnasium zenekara. 2.) „A vén cigány.” Vörösmartytól. Szavalja Kerekes J. VI. o. t. 3.) „Népdal-egyveleg.” Összeállította Szabados Géza. Zenekíséret mellett előadja a főgym. vegyes énekkara. 4.) „Egy házasság.” Tompától. Szavalja Szekulesz Adolf VIII. o. t. 5.) „A vén bogár.” — Férfinygys. Veitlhól. Előadja a főgym. férfikara. 6.) „Induló.” Szabados Gézától. Előadja a főgym. zenekara. A zenét és éneket vezeti Szabados Géza, főgym. ének és zeneár. Kezdeté délután 5 órakor. Helyiség: a színház.

— **A kereskedő-ifjúság** egyete jövő hó 3-án a városi műkertben tavasi kirándulást rendez, melyre a meghívók legközelebb becsátattak ki.

— **Öngyilkosság.** Özevgy Sándor Ferencné 6-ik tizedbeli lakosnó 17 éves nyomorék leánya Erzsébet f. hó 19-én a feletti bányakőházában, hogy testvére nem vitték el magokkal a hajósi búcsúra — magát özevgy édes anyja házának padlásán felakasztotta.

— **A jövő 1884-ik évre** az adó felszámolási bizottság a törvényhatóság részéről rendes tagnak Muraközy József úr, póttagul pedig Szakolay Mihály úr választattak meg.

— **A „Kecskeméti dalárda”** jövő június hó 30-án a városi műkertben hangversenyt rendez, a program megállapítása s a rendezés keresztültételére Györfly Balázs, Mihó László, Révész Bence és ifj. Tóth István urakból álló bizottság küldetett ki.

— **Az iskolázók** előterjesztéséhez képest a legközelebb tartott bizottsági közgyűlés az elsőfokú ipariskola felállítását elhatározta, annak keresztültételére egy bizottságot küldött ki. Az iskola már a közelgő 1883/4-ik tanévre megnyitlik.

— **Városunkban** a katonai rendkívüli felülvizsgáló bizottság jövő hó 2-án vagysis szombaton felülvizsgálatot tart.

elfogadta; régi szerelmét legyőzte háláérzete s völégénye lett Máriának.

Férje nem lehetett! . . .

Ez a különös leány; ki látszólag erőszakkal akarta magához kötni Károlyt, szívében jobban tisztelte ennek szerelmét Ilkához, mint életét. Nem akart ő Károlynak neje lenni, csak boldog, gazdaggá akarta tenni . . .

Szegény leány, mennyasszony ruhájában dőlt a halotti kerevetre; mérget evett, mielőtt az oltár elé lépett s a gyilkos szer megette szolgálatát, mire a pap isten előtt megkööttök-mondotta frigyüket.

Halála okául csak az a kis papíros szőlt, mely a menyasszonyi fátöl végébe volt kötve s csak annyit mondott: „meg kellett halnom!”

Károly e perczől fogva nem akart tovább maradni Seldenek házában. Minden percz, minden hely, minden kis porsemcke a szerencsétlen Máriát juttatá eszébe, és az övüv minden örögeivel bele költözött lelkébe; pedig nem volt oka a bajnak. Ó kérte, könyörgött, rimánkodott Máriának, hogy mondjon le szándékáról, mert ő nem lehet boldog vele és Ilkához eskütje köti, melyet nem szeghet meg, de a leány nem halgatott rá. Egy izben már szökéssel akart nyomászót helyzetéből menekülni; de ezzel hálójára e meg Seldenek leirhatatlan jószívú indulatát? . . .

De most sem távozhatott. Seldenek leánya lesújtó halála után visszavonultabbá lett, mint eddig volt s lelkére sőtét kökött nehézedett óriási vesztesége. Egyetlen öröme, könnyebbülése az volt, ha Károly keblén

kisirhatta magát, s mintha vesztesége az ő szeretetében keressett volna kárpótlást, szíve egész melegével, jósága egész nagyságával halmozta el. Hanem hiába! . . . ez a szeretet nem tudta megfágyott lelkét fölolvasztani; hideg maradt a sok melengetés dacára is, sőt ragadossá vált a testre . . . nehézzé . . . lehetetté . . . halottá tette!

Seldenek halála, mely hamar követte szerencsétlen leányát, kimondhatatlan gazdagság urává tette Károlyt. Még azaz sen volt a kihalt családna, mivel Károly e gyász emlékű vagyon megoszthatta volna; reá maradt egészen; korlátlan ura volt mindennek; elvithette magával Csoroslyóra is, hol nagy most az öröm, mert nem sokúg kong még a repedt harang: aranyaszavát öntenek helyébe . . . olcsóért . . . majdnem ajándékba!

Úgy történt a dolog, hogy egy harang-öntő jött a városba s bár elküldték számlalanszort, mert ha még olyan olcsó áron esinél is új harangot, nekik erre az olcsóra sincs pénzük, az addig rimánkodott rajtuk, addig adta nekik a tanácsot, míg végre megegyeztek abba, hogy szabad neki házról-házra járni s kéregethet egy kis ázédarabot, rézdarabot, a mi ki ad, bárkítöl.

Özevgy Csetneké meg is üzenté az örömhirt fána, s csaknem hallgathatta el, hogy ő azt a nagy ezüst korszót adta oda, a mi megboldogult férje hozott a török csatából, de szivesen adta oda, mert azt hiszi, hogy most már hazajön.

Hát ha tudta volna, hogy az egészek

— Meghaltak folyó hó 19-ől 24-ig bezárólag: 19-én: Sárosi János leánya Anna 16 hónapos, béllurú; Keresztes Károly fia László 9 éves, gyenyér; Nagy Maria Földházi Jánomé 24 éves, gumókör; Hegedűs Károly fia József 4 hónapos, himlő; Igács János leánya Teréz 2 hetes, időtlenség; Néhál Sándor Ferenc leánya Erzsébet 18 éves, agyháides; Györi Maria időb Kálmán Lajosné 76 éves, velegyűlése. 20-án: Borbás Justina törvénytelen leánya Julianna 7 éves, himlő; Csóó Mihály leánya Julianna 14 hónapos, tüdőböl. 21-én: Berente Mihály leánya Erzsébet 13 napos, veleszületett gyenyég; Lapóta László fia László 2 éves, köhkört; Elek Sándor fia Sándor 4 1/2 éves, vörheny. 22-én: Dekány György leánya Magdolna 12 éves, torokgyík; Bócsán Terézia törvénylen leánya Maria 2 hónapos, veleszületett gyenyég; Gabovics Sándor fia Tibor 17 éves, gumókör; Kis László leánya Teréz 8 napos, időtlenség; Cséh Sándor nős gazdalkódó 48 éves, hagymáz. 23-án: Oláh Mihály leánya Karolina 2 éves, himlő; Leki Julianna öz. Balázs Dömötörné 80 éves, aggkör; Német József fia János 11 hónapos, köhkört; Sz. Tóth Antal leánya Lidia 3 éves, agyhártyaböl. 24-én: Csóó Zsigmond nős közegei tanító 34 éves, gégesorvadás; Jenői István leánya Julianna 9 hónapos, görös.

PAPIRSZELETEK

Kedélyes végrendelekészés. Dunaföldváron Vigyori Gyuri napszámokos meghalt az édes anyja. Maradt utána egy szőlő a dunaföldvári hegyekben s egy bór. Ezekről a következők végrendeletké: „Végő akaratom az, hogy hagyományom Gyuri fiám és Panni leányomé legyen oly formán, hogy Gyuri dolgozsa a szőlőt, végezze a szüretelési munkákat, — maga a szőlő azonban és a bór a lányomé legyen. A mi a borjimat illeti, mely pár nap előtt elszaladt a háztól, Gyurit legyen, addig, a míg elő nem kerül, de ha előjön, akkor a leányomé legyen!” Az a kérdés támad most már, hogy mennyi illetéket kell majd fizetni a fiúnak az örökség után?

Ur: Vigye be névjegyet, a jelentsé hogy nem jövik ma ebédre.

Inas: Hiszen Ön meg sincs hiva!

Ur: Ép azért nem jövök.

Hűde tavaszi éjszaka után. Tiszelt a nemzetes úr a nemzetes úr, ha kin tetszett ma lenni a hegyen, tesék megizenni, hogy nem vette-e meg a hideg az éjjel a szőlőt.

„Még nem vette meg, de alkuban rá.”

„Nem úgy értettem, kérem alázatosan, hanem hogy nem vette-e el a fagy a szőlőt.”

„Még nem vette el, hanem már jeyben jár vele. Tisztelem a gazdát, mond meg.”

A párisi nők. Jó, hogy a Figaró írja, mert különben senkimen hínné a párisi nőket, hogy csak néha-néha vesznek elő egy könyvet, de ez is csak akkor teszik, ha virágot akarnak szarítani benne, vagy ha fidiut ténnyek ki belőle! Egy ügy szerelmes levelet akarnak leponatni vele! Azonban néha-néha olvasnak is, de akkor a könyv okvetlenül törvénykönyv, s ennek is csak azt a részt lapozgatják, melyben a házassági elválások tárgyaltnak!

Számítás a levegőbe. Yonk amerikai tanár egy unalmas órájában kiszámította hogy ha vasit volna a föld és nap közt, mennyi időbe és pénzbe kerülne az utazás a napba. A rendes vasiti viltejly 980,000 dollárt tenne, tehát a földnek csak kevés boldog halandója vállalkozhatnék az indulásra. Odaérkezésre azonban a turistákat csak úgy számíthatnának, ha 256 estendeig élének. A vonat ugyanis óráként hatvanöt kilométert haladva, ennyi idő alatt jutna a földről a napba.

Titoktartó. X. úr házas ember ugyan, de azért hevesen udvarló egy színésznőnek. Néhány nappal ezelőt megbizta a szobalányt, hogy vigyen ajándékot a színészno számára.

De titoktartó legyen ám Julcsa! Oh kérem kérdezze meg csak a nagyságos asszonyt, milyen titoktartó tudok én lenni!

Lincoln-adomát közöl egy amerikai lap legújabb száma. Ez is bizonyítja, milyen nyársopolgárius életet folytatott a volt elnök. Az elnökválasztás előtti napon Lincoln éjjel 11 órakor jött csak haza. Felesége a szokásos kuklirédikációval fogadta, és végül így szölte hozzá: „Te Abraham, én azt veszem észre, hogy téged a politika valóságos korbélyé tesz! No hát jeyzed meg magadnak, hogy én azt nem fogom tűrni! Holnap este 10 órakor fogok feléktüdni a gyerekekkel együtt. Ha akkor itthon leszel, jó; ha nem, tud meg, hogy nem eszrelek bel! Megmondtam!” Másnap, a választás napján, Lincoln megint 11 órakor jött haza. Kopogtat, de felesége nem nyit ajtót. „Sáram Lelkem, kéri gyöngéd hangon, eressz be!” „Nem én, megmondtam, hogy gyere haza idején!” „De édesem, mikor ezelőt egy órával kaptam csak azt a sürönyt, hogy megválasztottak az Egyesült Államok elnökének!” „Ejnye, te részeges mihaszna! Itt már most nem elég, hogy éjfel táján jársz csak haza, már be is rugsz! Elhord magadat a szobám elől, te, te, te. . . Oh Abraham, milyen boldogatlanná tesz engem!” És Abrahamnak az nap csakugyan nem lehetett bennnie a lakására.

Uj inasa volt egy úrnak. Első szolgálatételekor behoz öltözöt úrnak egy hosszúszerű csizmet és egy laccipőket. Rákált az úr: Te fajnánk, hiszen ez nem egy-pár! Janesi komoly képpel válaszol: De instalom alásnan, a másik pár is éppen ilyen:

Vége volt az éretégi vizságnak, mulattak a maturált fiúk. „Te Endre, — szól az egyik, — mi bajod, mert vagy oly rendkívül komoly? mi bánt?” — Ne bánt, kérek, iszonyú elhatározásom van, mely sok ártatlan emberre fog akasztani? — Az istenért, ne jesszeg! Mit akarsz tenni? — El vagyok már szava, mindegy! — én — orvos leszek!

ÜZLET.

Sertésvásári jelentése

az első magyar sertésüzemelő és koléscsészé-
lemező részvényársulatnak.

Budapest-Kőbánya, május 25.

Mintához a szükséglet a nagy készletnek viszo-
nyához képest sokkal csekélyebb és sok eladó volt, a
hétén szintén laányabb fizetmenetet és árcsökkenést
jelzettek.

Elcsúszó árak: tengeri 6 frt 95 kr., árpa 7 frt 65 kr.
Heti átlagárak: magyar vál. Áru 240-280 klg.
nehéz 60-60 1/2 kr., 180-220 klg. nehéz 58 1/2-59 1/2;
őreg 300 klg. túli 58-kr.; vidéki sertés 57-58 kr.
Tranzitban: szerbiai 57-60 kr., romániai 58 1/2-60
kr. tiszta klggrammonként.

Helyi állomány: május 18. maradt	110,204 db.
Felhajítás: alvudékról kövér	2761 db.
sovány	"
Szerbiából	3462 "
Romániából	508 "
m. államvasutal kövér	3831 "
sovány	"
budai vámonknál	119 "
	10,681 "
	120,885 db.

Elhajítás: Felvidékre	119 db.
Bécsbe (m. h. 515 db.)	1894 "
Csehországba	583 "
Bodenbachon át	833 "
Ruttkán át	313 "
Délnemetszági	"
Budapesti fogyasztás	3244 "
Külföldi	100 "
Magyarállam vaspályán	83 "
Marad állomány:	7,169 "
	113,716 db.

**Kimutatás a kecskeméti takarékpénztár 1883.
évi április havi forgalmáról.**

Bevétel:

Pénztárállás márc. 31-én	17,282 frt. 44 kr.
Betételek után	99,237 " 82 "
Külföldi díjak után	810 " 94 "
kamatok után	11,187 " 10 "
Váltók után	195,334 " "
Ingatlan jelzálog	4,328 " "
Magaváltó után	8,480 " "
Előleg után	71 " "
Váltó visszelszám. után	22,700 " "
Elhelyezett tőke	" "
Egyletiház bolt- és lakbér után	484 " 65 "
Közn-féle ház	310 " "
	360,225 frt. 95 kr.

Kiadás:

Visszafejtett betét és tők. kamat	79,876 frt. 77 kr.
Kifizetett folyó kamat	623 " 29 "
Kifiz. visszelszám. és térített kamat	147 " 38 "
Váltókra	209,952 " "
Ingatlanra	19,530 " "
Magaváltó	5,335 " "
Előleg	300 " "
Visszelszámított váltó	28,100 " "
Tőke elhelyezés	5,000 " "
Igazg. t. díj, tisztv. és szolga. fizetése	581 " "
Üzleti költség	54 " 94 "
Osztalék 1881.	40 " "
Osztalék 1882.	840 " "
Pénztárállás	9,845 " 57 "
Markovics, könyvelő.	360,225 frt. 95 kr.

**Kimutatás a kecskeméti kereskedelmi iparhi-
telintézet és népbank április havi forgalmáról.**

Bevétel:

Pénztárállás március 31-én	40,008 frt. 59 kr.
Váltó visszafizetéseiből	228,453 " 56 "
Folyószámlák után	64,704 " 83 "
Pesti telephelyek után	111,636 " 42 "
Kamatok	5,710 " 08 "
Díjak	1,325 " 34 "
Késelmi kamatok	15 " 89 "
Átírási díjak	10 " "
	451,864 frt. 65 kr.

Kiadás:

Váltó leszámlolása	260,208 frt. 04 kr.
Folyószámlákra	69,298 " 92 "
Pesti telephelyekre	94,696 " 93 "
Időközi kamatok	1,281 " 07 "
a) Pesti telephelyekre	370 " 56 "
b) Folyószámlákra	877 " 46 "
Üzleti költségekre	530 " 02 "
Előnk. tiszteletdíj és tisztv. fizetése	" "
Állami illetékek betétek tökéletesít- és kifiz. időközi kamataira	51 " 62 "
Pénztárállás 30-án	427,114 frt. 62 kr.
Vajda, könyvelő.	24,750 " 03 "
	451,864 frt. 65 kr.

Piaci árjegyzék.

Tiszta búza métermázsánként	9.30 krtól	9.60 krig.
Kétszer	7.20	7.50 "
Rozs	6.50	6.70 "
Árpa	7.-	7.20 "
Árpa	6.70	6.90 "
Tengeri	6.50	6.70 "
Köcs	6.30	6.50 "
Krumpli	1.80	2.10 "
Széna	2.-	2.10 "
Szalma	1.10	1.20 "

Felöltszorkosító: FEKETE JÓZSEF.

**MATTONI-féle
BUDAI KIRÁLY
KESERŰFORRÁSOK**
Deák Ferenc-forrás, Hunyady Mátyás-forrás,
Szt. István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás
Mattoni és Wille, Budapest.
Kapható minden gyógyszerárban és áruványví-
cserekedőben (40 15-10)

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

Belső sétaterre útszeli lakás augusztus 1-ére, —
udvari lakás azonnal átvethető; minikettő külön pad-
lási, pincze, fűskamra és külön mosókonyhával. —
Ugyanott egy kétfelű nyíló új vasajtó eladó; értekes-
hetni Dékány Mihály tulajdonossal 3-ik tized 168.
szám alatt. 78 (2-1)

Jég-eladás.

Ózveggy Nagy Józsefnél a 3-ik tized
3-ik szám alatt Molnár Frigyes úr házában
**a meszes boltban a szép tiszta jég-
nek kilója 1 krajczár, métermázsája
pedig 1 frt., a vevő házához szállítva,
kalpató minden időben bármily mennyiség-
ben, egész késő őszig. 67 (3-3)**

Fontos gyapjútermelők és gyapjúkereskedőknek.

A tizenötödik forgalmi év kezdetével bátorodunk a t. cz. juhtenyésztők- és gyapjúkeres-
kedőknek intézetünket tisztelettel ajánlani. Elvállalunk jutányos feltételek mellett mindenemű
gyapjút gyáryszerű mosásra és bizományi eladásra. Kívánatra előlegeket adunk mérsékelt kamat-
láb mellett. A gyapjút gyárhelyiségünkben úgy zsírosan mint gyárilag mosottan raktározzuk és biz-
tosítottjuk, a miert külön díjat nem szólunk.
A vasút- vagy gőzhajó állomásokhoz érkezett és hozzáink czimzett küldeményeket gyárunkba való
szállítását teljesítjük.
Az osztályozás és mosás — még a legcsekélyebb mennyiség is — szorosan elkülönítve történik.
Az eladás bel- és külföldi gyárosoknak a lehető legmagasabb árrban történik. A gyapjút árárt meg-
bizónkunk azonnal készpénzben küldjük.
Programmat kívánatra bérmentve küldünk. Minden kérdésre szóban v. levélben felvilágosítással
szolgálunk.

**Első magyar gyapjú-mosó és bizományi részvény-társaság
BUDAPESTEN.**

Visontai Kovács László,
elnök.

73 (3-2)

Ruston, Proctor és társa

Budapest, Nádor-utca 39. és 41. szám,

ajánlják a legelső díjakkal kitüntetett

gőzmozdonyaikat

fa- és szénfűtésre,
szabad. szalmafűtő

gőzmozdonyaikat

gőzcséplőgépeiket

dobmentő

és

űszög tisztító előkészülekekkel.

Hofferr-féle egyszerű és tisztító cséplőkészleteket járganyhajtásra.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek. 65 (10-3)

ROBEY & CO MP.

Budapest, IX-ik kerület. Üllői-út 35-ik szám alatt,

66 (10-3)

ajánlják országsszerte legjobbnak ismert

tűzanyagot megtakarító

szén-, fa- és szalmafűtésre

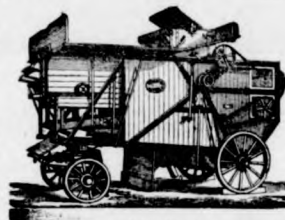
gőzmozdonyaikat

felülmulhatatlan és bármely időjárás viszontagságainak legjobban
ellenálló

vasgerendás cséplőgépeiket

szabadalmazott magán-érettő szerkezetűvel a nékül.

Árjegyzékek, úgy Magyarország első rendű uradalmi- és gazdáitól származó s gőzcséplő készleteink rendkívüli nagy munká-
ességéről és utólréhetetlen tartosságáról szóló bizonyítványokat tartalmazó legújabb kiadványunkat, kívánatra bérmentve küldjük.

Meghívás.

A kecskeméti „József-Gőzmalom”
részvényársulat folyó évi június hó 3-án délelőtti 10
órákor saját helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésére

a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletéről.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság által meg-
vizsgált vagyon-, mérleg- és jövedelem-kimutatás
beterjesztése.
3. A nyereségnyel felosztása az igazgatóság véleménye
alapján, kapcsolatban a felügyelő-bizottság ide va-
napjánki jelentésével.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság felmentése.
5. Az igazgatóság által beterveztendő és az alapsza-
bályok 17. §. értelmében netalán benyújtandó in-
dítványok.
6. A felügyelő-bizottság megválasztása.
7. A közgyűlési jegyzőkönyv- et hitelesítő-bizottság meg-
választása.

Egyidejűleg értesítetnek a t. cz. részvényesek,
hogy az igazgatósági, úgyszintén a felügyelő-bizottsági
jelentés a társulat íróházában betekinthető.

Kecskekmét, 1883. május 17-én.

77 (2-1)

Az igazgatóság.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk értesíteni a n. é. közönséget,
miserint Bleyer Ferenc úrnak a róm. kath. egyház
tárladonát képező Dimó-féle házában, a Népbank alatt
fennállott **diatárú üzletét** átvettük és azt

Dömötör és Vecsei

üzég alatt folytatni fogjuk.
Üzletünk a legújabb divat igényeinek és a nyári
évad kiválmainak megfelelőleg gazdagon berende-
zett raktárral bír, úgy, hogy széles üzleti összeköt-
tetéseinknél fogva képezek vagyunk nemcsak az árúk
minőségé, hanem azok olcsósága tekintetében magval
a fővárossal is verszenyeni.

Ajánljuk egyszersmind dúsán berendezett vászon-
raktárunkat.
Egérve, hogy mindent előlvetendünk arra nézve,
hogy a n. é. közönség igényeit minden tekintetben
kiegészítsük, tisztelettel kérjük becses pátroffogását és
maradunk
alázatos szolgáló

Dömötör és Vecsei.

69 (3-2)

Nagyságos Ferenczy Ida asszony csalános
dülőben helyeztet néh. Ferenczy László úr után
örökös a legnemesebb gyümölcsfajokkal ellát-
tott s gazdag gyümölcs és szőlőtermésre ma-
tatót négy hold területű

szólleje

minden órán szabadkézből eladó. — Értesít
alolított

Kovács József,
Csongrádi-n.-ú. 101. sz.

72 (3-2)

Meghívás.

A „Kecskeméti Kereskedelmi Iparhite-
telzet és Népbank” folyó évi május hó 27-én d. e.
10 órákor, a városnéha tanácstermében tartandó ren-
des évi

közgyűlésére

a részvényesek tisztelettel meghívtnak.

A tanácskozás tárgyai lesznek:

1. A jegyzőkönyv hitelesítő bizottság megválasztása.
2. Igazgatósági jelentés.
3. A lefolyt XII-ik üzletév zárszámadásának előter-
jesztése, kapcsolatban a felügyelő-bizottság ide va-
napjánki jelentésével.
4. A nyereségnyel felosztása iránti javaslat, a felügyelő-
bizottság ide vonatkozó jelentésével.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
6. Indítványok, tekintettel a kereskedelmi törvények
177. és az alapszabályok 16. §-ra.
7. A nyugdíj alapszabályainak tervezete.
8. A pénztárúok és jegyző fizetésének szabályozása.
9. A felügyelő-bizottság megválasztása.

Az igazgatóság, valamint a felügyelő-bizottság
jelentése, továbbá a zárszámadás a részleteket feltün-
tető mellékletekkel együtt, az intézet hivatalos helyi-
ségében betekintés végett ki van téve.

Kelt Kecskeméten, 1883. évi május 16-án.

71 (2-2)

Az igazgatóság.

A LEGJOBB
SZIVARKA-PAPIR
A
LE HOUBLON
francia gyártmány.
Utánzásokra figyelmeztetünk!!
Csak az a szivarka-papír valódi, hol
minden lapon a
LE HOUBLON bélyeg van, és
minden doboz az alábbi védjegyvel
van ellátva. (22-3)

Cawley & Henry, alleinige Fabrikanten, PARIS
Soleils Fabricants brevets des Marques
PAPIER ANANAS LE DRAPEAU NATIONAL
Coeur de Maïs
Qualité supérieure
48, Avenue de Choisy Paris

**Olajnyomatú képek,
rámák és tükrök**
jól és olcsón vásárolhatók
Kerstán Gusztáv
gyárából, Bécsben
II. Körnergasse I. 55 (16-5)
Névsor és árjegyzék bérmentve küldetik.